Kompas, cívka, magnet, to byly klíčové pomůcky tří studentů moravskokrumlovského gymnázia. Pak už stačilo jen jejich nadšení pro fyziku, špetka filmařského talentu a možná přímluva čtyř významných vědců v oboru elektromagnetismu z 19. století. Kluci díky tomu zvítězili v soutěži „Vím proč“ a jejich škola tak získá 200 tisíc korun na vybavení. Autoři vítězného videa si rovněž odnesou poukázky na on-line nákupy dohromady za 30 tisíc korun.

Fyzika není pro studenty Gymnázia Moravský Krumlov žádným strašákem V kategorii základních škol a mladších ročníků víceletých gymnázií oblíbené soutěže „Vím proč“ totiž zvítězila trojice kamarádů ze zdejší sekundy. Ondřej, Daniel a Viktor představili čtyři velikány z historie objevování elektromagnetismu a předvedli jejich nejznámější pokusy dokazující souvislosti mezi elektřinou a magnetismem. „O soutěži nám řekla paní učitelka, a protože nás všechny tři fyzika hodně baví, tak jsme se rozhodli to zkusit. Elektromagnetismus jsme zrovna probírali a přišlo nám to i super téma. Odladili jsme si scénář a hned, jak se otevřely školy, jsme pokusy ve fyzikální učebně natočili,“ říká Ondřej. Jejich video nadchlo odbornou porotu soutěže natolik, že jim přiřkla vítězství. K prvnímu místu kromě poukazu na on-line nákupy v hodnotě 10 tisíc korun pro každého z autorů videa patří také odměna ve formě 200tisícového příspěvku škole na vybavení do výuky. Vítězství prý už oslavili se spolužáky on-line, doufají ale, že se brzy uvidí na pořádnou oslavu naživo.

Restart oblíbené soutěže „Vím proč“, která láká děti do světa fyziky prostřednictvím zábavných pokusů, zkomplikoval covid. Už začátkem října byla omezena prezenční výuka na středních školách a od listopadu přešel do kombinované prezenční a distanční výuky i druhý stupeň základních škol. Zatímco v předchozích ročnících soutěže se tak děti mohly spoléhat na podporu vyučujících fyzikářů či vedoucích technických zájmových kroužků, tento školní rok musely často spoléhat jen samy na sebe.

Soutěž „Vím proč“ se konala již pošesté. „Dlouhodobě podporujeme technické vzdělávání dětí s cílem vzbudit v nich zájem o energetiku a případné budoucí uplatnění ve Skupině ČEZ. Česká energetika patří mezi nejvyspělejší na světě a ČEZ je mezi top 10 evropskými energetikami, k

udržení kvality ale budeme potřebovat spousty šikovných techniků. Naše snaha je v souladu také s vládní vizí pro Česko, The Country For The Future. Bez techniků oblast inovací a pokročilých technologií nerozvineme. K tomu napomáhá i tato soutěž," uvedl Martin Máca, vedoucí týmu strategický nábor ČEZ, který „Vím proč" organizuje.

Letos se i přes nepříznivou situaci s covid-19 v soutěži sešlo 64, což organizátoři považují téměř za zázrak. „Podle ohlasů naší odborné poroty se dokonce jednalo o kvalitativně jeden z nejsilnějších ročníků, kdy bylo extrémně těžké vybrat vítěze. Studenti si k pokusům volili složitější fyzikální jevy a videa jsou krásně zpracovaná," dodal Máca.

Na druhém místě v kategorii mladších žáků skončila Anežka z Gymnázia Karviná s videem o infračerveném záření. Pomocí jednoduchých pokusů ukázala, jak se dá experimentovat i s něčím, co lidské oko nevidí, a získá tak poukaz na nákupy v hodnotě 5000 korun. Třetí místo vybojoval Matyáš z Gymnázia Týn nad Vltavou, který do tří a půl minut vměstnal hned pět pokusů ilustrujících setrvačnost, včetně toho, kdy předmětem působení setrvačných sil byl i on sám. Za své video získá poukaz v hodnotě 3000 korun.

Kategorii středních škol zcela ovládli oktaváni Gymnázia Jaroslava Vrchlického v Klatovech, kteří obsadili všechny tři odměňované pozice. Odborná porota nakonec svým bodováním přiřkla zlato Štěpánovi, který ve svém videu zevrubně popsal termoemisi a předvedl ji na pokusu s elektronkou. Z odvážného pokusu testujícího mez pevnosti tažného lana si Jakub odnesl nejen pár modřin, ale také stříbro v soutěži. Bronzovou příčku pak obsadil expert na hopsající tenisáky Kryštof s pokusem na tíhové zrychlení.

V letošním ročníku soutěže byla poprvé vyhlášená i speciální cena pro ty, kdo poslali video na téma jaderné fyziky. Protože se jedná o jednu z nejsložitějších oblastí, výzvu přijali dva odvážlivci. Porota se tedy nakonec rozhodla odměnit oba autory: jedním z nich je již zmíněná Anežka L. z Gymnázia Karviná, která do soutěže poslala více videí, a druhým je Matyáš K. ze ZŠ náměstí Interbrigády na Praze 6. Kromě speciálního „jaderného balíčku" s propagačními

předměty přímo z jaderných elektráren získali oba také zájezd do infocentra Temelín či Dukovany pro celou třídu.

Jiří Bezděk